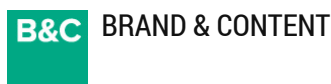

Tanulni menő, és még fizetnek is érte

A cikket a Szegedi Tudományegyetem támogatta.

2019.02.07. 07:37

Amikor egyetemet választunk, a képzés jellege mellett nagyon sok szempontot kell mérlegelnünk. Sarkalatos kérdés, hogy milyen anyagi juttatásokra, ösztöndíjakra pályázhatunk, ha nem bírja a pénztárcánk a tanulás költségeit. Egy vidéki egyetem tehetséges hallgatóit kérdeztük arról, milyen segítséget kapnak az alma matertől a céljaik eléréséhez, és hogy érdemes-e sok energiát fektetni a tanulásba.

Csezmicei János 1434-ben, egy ma már nem létező Dráva menti településen született, kismanes felmenőkkel rendelkező, de szegény családba. Korán kiderült, hogy a kisleány kivételesen tehetséges. Apját, aki asztalosként dolgozott, hamar elvesztette, és talán soha nem jut el neves külföldi egyetemekre, ha nagybátyja, Vitéz János, későbbi esztergomi érsek nem veszi a kezébe a neveltetését. A kivételes képességű diák Ferrarában, Firenzében és Padovában tanult tovább, több nyelven írt verseket, a kánonjogot rekord gyorsasággal, négy

év alatt végezte el. Királyi kancellár, pécsi püspök és híres humanista költő lett – Janus Pannoniusként ismeri az irodalomtörténet.

Az egyetlen esély a tanulásra

Az ő példája csak egy a sok közül, a tehetséges fiatalok felkarolásának és anyagi támogatásának több évszázados hagyományai vannak a hazai oktatásban. A tehetséggondozó mozgalom csak a 19. században intézményesült, addig főleg az egyház vagy bőkezű mecénások segítségével tanulhattak a szegény, de kiemelkedően teljesítő diákok. Pázmány Péter, Apáczai Csere János vagy Szenczi Molnár Albert is így kapott a képességeinek megfelelő képzést.

Egy tanulmány szerint feltehetőleg több tízezer tehetséges magyar fiatal tanult a kor legjobb külföldi egyetemein, hogy aztán a hazahozott tudást átadják a tanítványaiknak. Rómában, Bécsben, Bolognában, Utrechtben, Párizsban, Cambridge-ben és Oxfordban is tanultak (egyházi felekezettől függően).

Cambridge

Az 1930-as évek végétől létrehozott bentlakásos népi kollégiumok célja az volt, hogy a paraszti származású, szegény gyerekek is kapjanak esélyt a tanulásra és arra, hogy értelmiségivé váljanak. Ezek az intézmények a Rákosi-korszakban megszűntek, majd később megalakultak a szakkollégiumok, amelyek a kiemelkedő tehetségek oktatási, kutatási műhelyeként működtek.

A Debreceni Református Kollégium számos diákja lett később híres tudós, író vagy költő, pl. Ady Endre, Arany János, Csokonai Vitéz Mihály, Kölcsey Ferenc, Móricz Zsigmond és Szabó Magda.

A 1538-ban alapított intézményben az elemi iskolától az akadémiai szintig folyt az oktatás. Eötvös Loránd 1895-ben alapította meg az Eötvös Collegiumot, ami személyes kapcsolatokon alapuló kiscsoportos szemináriumi és tutoriális képzést nyújt az egyetemi képzést kiegészítve.

A Bibó István Szakkollégiumot 1983-ban hozták létre joghallgatók az angol college-rendszer mintájára. A szakkollégiumi formát találták az egyetlen lehetőségnek arra, hogy a tehetséges joghallgatóknak lehetősége legyen a szabadabb gondolkodásra és kommunikációra, és a társadalomtudományokban való komolyabb elmélyülésre. (Ebben a szakkollégiumban alapították meg 1988. március 30-án a Fiatal Demokraták Szövetségét.)

A szakkollégiumok mellett a **Tudományos Diákköri mozgalmat (TDK)** is meg kell említenünk, mint a tehetséggondozás és az önképzés terepét. A témavezetők és kutatók tudományos műhelyeket hoznak létre, folyamatosan ösztönzik a kiemelkedő hallgatókat, akik minden második évben összemérik tudásukat az Országos Tudományos Diákköri Konferencián (OTDK). Ezenkívül működik a **Nemzeti Tehetség Program**, ahogy szaktáborok, szakkörök is.

A tehetséggondozás különféle formáihoz minden egyetemen adottak a keretek. Mi most a Szegedi Tudományegyetem ösztöndíj-rendszerét mutatjuk be röviden, tanárokat és hallgatókat is megkérdeztünk a lehetőségekről és a tapasztalataikról.

Díjazzák a tehetséget

„A Szegedi Tudományegyetemen korábban főleg a szakkollégiumokban folyt egyetemi szintű tehetséggondozó tevékenység, ahol különböző karok tehetséges hallgatói nyertek elhelyezést” - mondja Dr. Badó Attila jogászprofesszor, az SZTE Tehetséggondozó Tanácsának elnöke.

Dr. Badó Attila jogászprofesszor, az SZTE Tehetséggondozó Tanácsának elnöke

Fotó: Bobkó Anna

„A régi gyakorlat az volt, hogy az egyetem inkább kari szintű ösztöndíjakat biztosított, aztán a 2006-ban alakult Tehetséggondozó Tanács számos újítást vezetett be. Létrejött a Tehetségpont, és azóta összegyetemi tehetséggondozó ösztöndíjakat, programokat is meghirdetünk”.

A **kiválósági lista** és a hozzá kapcsolódó **TALENT Ösztöndíj** célja az egyetem legkiválóbb hallgatóinak kitüntetése és jutalmazása. Három szinten, arany-, ezüst- és bronz fokozatban lehet ösztöndíjassá válni. A juttatás mértéke minden félévben más, jelenleg 20 és 150 ezer forint között van ez az összeg.

„ÉVENTE TÖBB MINT EZREN PÁLYÁZNAK RÁ, ÉS KB. 200-AN NYERIK EL EZT AZ ÖSZTÖNDÍJAT” -MONDJA DR. BADÓ ATTILA.

A kiválasztás alapját a tanulmányi eredmények és a tudományos teljesítmény képezi, de plusz pontot ér a nyelvtudás és az is, ha valaki bekapcsolódik a tanszéki kutatómunkába, publikál, szakmai versenyen vesz részt. Létezik emellett művészeti és sportolói kiválósági listánk is, ami független a tanulmányi eredményektől. Esélyegyenlőségi ösztöndíjra is pályázhatnak a hátrányos helyzetű hallgatók, ha valamilyen területen kiemelkedő teljesítményt nyújtanak.

Bár éves szinten csak 200 fő vesz részt díjazottként a programokban, a **tehetséggondozó versenyek**be jóval többen bekapcsolódnak. Az oktatók tapasztalatai szerint a hallgatók kevésbé jól teljesítenek szóban, ezért Prezentációs technikák tréninget és versenyt szerveztek, felkészítőnek pedig többek között a Prezi munkatársait kérték fel. Lehet jelentkezni asszertív, önismereti tréningekre és más kurzusokra is, melyek segíthetik a hallgatókat a tanulásban.

Gajdács Márió, Talent-ösztöndíjas PHD-hallgató

Fotó: Bobkó Anna

Gajdács Márió Talent ösztöndíjas PHD-hallgató, „Az Év Tehetsége” ösztöndíj nyertese 2016-ban szerzett gyógyszerészdiplomát a Szegedi Tudományegyetemen, aztán elkezdte a doktori képzést az Orvosi Mikrobiológiai és Immunbiológiai Intézetben, és elvégzett egy angol-magyar egészségtudományi szakfordító és tolmácsoló képzést is. Jelenleg egyetemi tanársegédként dolgozik.

„Az Év tehetsége címmel járó ösztöndíjat egy nemzetközi mikrobiológiai konferencián való részvételre használtam fel, ahol be tudtam mutatni a kutatásaimat a nemzetközi publikumnak. Ez számomra hatalmas élmény volt” – meséli. „Az egyik témám a különböző szintetikus vegyületek daganatellenes és antibakteriális hatásának vizsgálata, a másik az antibiotikum-rezisztenciával kapcsolatos attitűdök kutatása.”

Márió nemcsak a gyógyszerészetet, hanem Szegedet is nagyon megszerette: „Aki itt, Szegeden tölti az egyetemi éveit, nem fogja megbánni. Rengeteg olyan élménnyel gazdagodik, ami máshol nincs, és tudja, mire gondolok, amikor azt mondom, a Sárga, vagy a JATE-klub. Annak is jó választás, aki doktori tanulmányokat akar folytatni itt, az egyetem tudományos intézeteiben világszínvonalú kutatások folynak” – teszi hozzá.

A felvételizőknek is van ösztöndíj

Gólyának lenni néha elég stresszes dolog, főleg az első hónapokban, amikor az ember azt sem tudja pontosan, kihez forduljon segítségért, vagy információért. Hol kell elintézni bizonyos ügyeket, kit kell megkeresni, melyik kocsmában a legfinomabb kézműves sör, stb. A beilleszkedéshez és az egyetemi élethez rengeteg segítséget nyújt az egyetem **START programja**, ami a diákok későbbi szakmai fejlődését szolgálja. Az 50-100 ezer forintos ösztöndíjat azok a felvételiző diákok igényelhetik, akik első helyen jelentkeznek a Szegedi Tudományegyetemre, és fel is veszik őket. Az anyagi juttatáson kívül többek között a beilleszkedést segítő mentori rendszer és speciális kurzusok is a program részét képezik. A START ösztöndíjra már külföldi hallgatók is pályázhatnak.

Ujvári Rebeka, elsőéves kémia szakos SZTE Start ösztöndíjas hallgató

Fotó: Bobkó Anna

„Azért választottam a Szegedi Tudományegyetemet, mert a kedvenc középiskolai tanárnőm is itt tanult. Elmentem az egyetem nyílt napjára és egyből beleszerettem – pedig Budapest mellett lakom, Szegedtől 170 kilométerre” – mondja Ujvári Rebeka, elsőéves kémia szakos SZTE Start ösztöndíjas hallgató. A jelentkezési lapon első helyen jelölte meg az SZTE-t, és mivel jók voltak a jegyei, megpályázta a START-ösztöndíjat is.

„Eléggé meglepődtem, amikor elnyertem. A kollégiumi lakhatásom kifizetésére fordítottam, de nemcsak ebben segített: összehozta a csapatot, és segített beilleszkedni. A hozzám „kirendelt” mentor – egy nálam néhány évvel idősebb hallgató – nagyon sokat segít, bármikor ráírhatok, ha valamilyen problémám van, vagy nem igazodok ki a rendszerben. Ha nem tudja a választ a kérdéseimre, elirányít ahhoz, aki tud segíteni” – számol be az első félévről a diáklány.

Gyakorlati tudás profiktól – erre jó a mentorprogram

Később, amikor már tudjuk, merrefelé indulnánk, milyen szakterülettel szeretnénk foglalkozni, sokat segít, ha egy tapasztalt szakember osztja meg velünk a tanácsait, és egyengeti az utunkat. Az **SZTE Alma Mater Alumni Mentorprogramja** keretében a hallgatók volt SZTE-s szakemberekhez, „öregdiákokhoz” jelentkezhetnek 4 hónapos időszakra. A kiválasztott hallgatók rálátást kaphatnak az adott szakterületre, a karrierlehetőségekre, feltehetik a szakmai kérdéseiket és projektmunkákban is részt vehetnek.

A mentorprogram iránt érdeklődő hallgatók a honlapon találnak információt arról, miben tudnak nekik segíteni a mentorok, mi az, amit át tudnak adni, és van-e folyamatban lévő projekt, amibe bevonják őket. A mentorok választják ki azokat a diákokat, akikkel együtt akarnak dolgozni.

„Nagyon jó lett volna, ha egyetemista koromban lett volna mentorom. Ha valaki megfogja a kezem, és gyakorlati tudást is ad a rengeteg lexikális mellé” – mondja Seres Erika - HR vezető, Business Coach és tréner, egyetemi oktató. „Ezért örültem nagyon, amikor az SZTE-n is elindult ez a program. Azt éreztem, hogy szeretnék visszaadni annak a közösségnek, amitől annyit kaptam hallgatóként, és néhány éve már oktatóként is”.

Erika havonta több alkalommal, rendszeres időközönként találkozik mentoráltjaival, egy félévben maximum 2-3 hallgatóval dolgozik együtt. 10-12 alkalommal találkoznak a félév során, feltérképezik, miben tudja őket Erika segíteni.

„Szeretnék olyan tudást átadni, amiben ők szeretnék fejlődni. Ez sokszor nem könnyű, mert a pályájuk elején még nem mindig látják pontosan, mi ez” – mesél a tapasztalatról a HR vezető.

A visszajelzések alapján eddig minden mentorálnak tudott valami pluszt adni, hatással lenni a szakmai életükre. Van olyan, akivel kifejezetten baráttá vált a viszonyuk, és van olyan is, aki együttműködésüknek köszönhetően sok felkérést kap, és jelenleg junior trénerként kamatoztatja a tudását.

„Mentornak lenni önkéntes pozíció, nem jár fizetéssel, de mi, mentorok annyira szeretjük a hivatásunkat, hogy örömmel osztjuk meg ezt a tudást a fiatalokkal is. Ugyanakkor az is fontos, hogy ezzel a generációval fogunk együtt dolgozni a jövőben, és mentorként van lehetőségem hatni arra, hogy tapasztaltabb pályakezdők kerüljenek ki az egyetemről” - teszi hozzá a szakember.

Cégek is támogatják a tehetségeket

2018 tavaszán több mint 10 cég vállalati ösztöndíjára lehetett pályázni az egyetemen. Az átutalt összeget nem kell „ledolgozni” a diákoknak, hanem arra fordítják, amire szeretnék. Arra is van példa, hogy a vállalati ösztöndíjakat kínáló cégek gyakornoki lehetőséget biztosítanak a hallgatóknak, és aki ott beválik, később állásajánlatot vagy együttműködési lehetőséget is kaphat - mondja Dr. Badó Attila.

„Eleinte dolgozni akartam az egyetem mellett, aztán úgy döntöttem, inkább a tanulásba fektetek nagyon-nagyon sok energiát. Így jelentős tapasztalatot szerzek, juttatásokban részesülhetek és ösztöndíjakat nyerhetek el” – kezdi Gyurkó Csilla vállalati ösztöndíjas mechatronikai mérnök a történetét.

Gyurkó Csilla, ösztöndíjas mechatronikai mérnök

Fotó: Bobkó Anna

„Rengeteget tanultam és sok járműépítési versenyen indultam különböző csapatok tagjaként: az egyetem pneumobil (sűrített levegővel meghajtott autó) építő versenyén és egy elektromos járműépítő versenyen, ezenkívül országos második lett a csapatunk egy PLC-programozó versenyen.”

A vállalati ösztöndíj-pályázatot az SZTE Tehetségpont oldalán fedezte fel. A ContiTech Rubber Industrial Kft. és Givaudan Hungary Kft. ösztöndíjaiban részesült. Legalább két eredményes lezárt félév és meghatározott tanulmányi átlag – az egyik cégnél 4 egész feletti – volt a feltétel. A ContiTech havonta 25 ezer forinttal, a Givaudan évente egy összegben 180 ezer forinttal támogatta a tanulmányait. Ez nagyon sokat jelentett a diáklánynak.

„A szakmai gyakorlatomat Veszprémben és a kecskeméti Mercedes gyárban töltöttem. A napokban szereztem meg a diplomámat, és még nem tudom, merre fog vezetni az utam. Most dolgozni fogok, mert egy mérnöknek elengedhetetlen a gyakorlati tapasztalat, aztán szeretnék mesterképzésben tovább tanulni. Mindenképp az SZTE-en, már csak az a kérdés, hogy melyik szakon” – mondja a teveiről Csilla.

A felsoroltakon kívül még számos tanulmányi és ösztöndíjprogramot biztosít az egyetem. A **Sófi József Szegedi Tehetségekért Alapítvány** például évente öt hallgatót részesít fejenként 200 ezer forintos ösztöndíjban. A **tanulmányi ösztöndíj** és a **tankönyv- és jegyzettámogatás** mellett szociális alapon **rendszeres szociális ösztöndíj** és **ingyenes busz- és villamosbérlet** is járhat a diákoknak.

Az egyetemválasztás az egyik legfontosabb döntés, ami a gyerekeink egész életére hatással van. Érdeemes tehát minél több információt összegyűjteni az ösztöndíjakról, és más, tehetségeket támogató programokról is.

BRAND & CONTENT

B&C

A cikket a **Brand & Content** készítette a **Szegedi Tudományegyetem** megbízásából, nem az Index szerkesztősége. Arról, hogy mi is az a támogatói tartalom, [itt olvashat részletesebben](#).

© 1999-2019 Index.hu Zrt.